

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*Людмила Бабій,
доцент кафедри англійської філології
та методики навчання англійської мови
Тетяна Кондратьєва,
доцент кафедри англійської філології
та методики навчання англійської мови*

Підготовка кваліфікованого вчителя іноземних мов є неможливою без достатнього практичного досвіду. У освітньо-професійній програмі «Середня освіта (Англійська мова, німецька/французька мови та літератури, зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) передбачено три види практики, а саме: навчальна педагогічна практика з методики навчання іноземних мов (18 кредитів), навчально-виховна практика у закладах загальної середньої освіти (3 кредити), та педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти (9 кредитів). Відповідно, практика для студентів факультету іноземних мов є наскрізною і неперервною впродовж трьох років навчання. Вони відвідують школу щотижня на 2 та 3 курсах, поєднуючи практичну підготовку із теоретичною. Окрім того, відведено по 2 тижні практики у 3 та 4 семестрах, коли студенти проводять час лише у школах, відвідуючи уроки та асистуючи вчителям. І уже у 8 семестрі, маючи досвід співпраці з учнями у ролі вчителя, вони готові самостійно проводити уроки. Як бачимо, процес підготовки студентів до практики тривалий та поетапний.

На 2 курсі здобувачі освіти починають вивчати предмет «Методика навчання іноземних мов», де вивчають теоретичні основи того, як розуміти учнів, їхні психологічні особливості; як відбувається вивчення іноземних мов, механізми та деталі цього процесу; ознайомлюються із поняттям навчальної автономії учнів та шляхами її розвитку. Далі студенти отримують знання про основні методи та підходи до вивчення іноземних мов, а також вчать навчати граматиці та вокабуляру учнів середньої школи. Важливе місце відведене темі організації роботи на уроці. Усі теоретичні модулі підсумовуються завданнями для спостереження, як саме вони впроваджуються на уроках у школі. Тому важливо, аби теоретична та практична підготовка відбувалися паралельно і синхронно.

Впродовж 2 тижнів, які відведені виключно на практику у школі, студенти спостерігають за роботою вчителів та формують власне професійне педагогічне

портфолію, у якому акумулюють цікаві розробки уроків чи завдання для вивчення граматики та вокабуляру. Увесь досвід студенти викладають у детальному звіті та захищають в усній формі на конференції, де мають змогу послухати один одного та обмінятися враженнями.

Особливістю проходження практики протягом 3 курсу у 5 та 6 семестрах є поглиблення практичних навичок. У третьому семестрі під час семінарів з методики увага студентів фокусується на формуванні та розвитку в учнів середньої школи рецептивних (слухання та читання) та продуктивних навичок (говоріння та письма). Під час першого семестру студенти знайомляться з навчальною програмою «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, аналізуючи мету та методологічні засади, фокусуючи більшу увагу на очікуваних результатах навчання, видах мовленнєвої діяльності, маркерах для оцінювання та дескрипторах для 5-9 класів.

Відтак під час проходження навчально-виховної практики у закладах загальної середньої освіти, яка триває 2 тижні, студенти-третьокурсники вже не лише спостерігачі, а й асистенти вчителя, які розробляють низку послідовних завдань для навчання слухання, читання та говоріння для відповідного етапу та проводять частину уроку разом з учителем. Важливим аспектом навчально-виховної практики є рефлексія, тому завершуючи практику студенти пишуть рефлексію-відгук про власні здобутки та випробування під час роботи зі студентами та вчителями.

Водночас, протягом третього курсу у 5 та 6 семестрах студенти також проходять навчальну педагогічну практику з методики навчання іноземних мов, мов під час якої продовжують співпрацю з вчителями та учнями, поглиблюючи уміння планувати уроки, підбирати та розробляти відповідні матеріали, працювати з помилками та застосовувати різні види корекції помилок, а також ознайомлюватися з формувальним оцінюванням.

Такий системний та поетапний підхід до практичної підготовки дозволяє осмислити педагогічну професію через спостереження, часткове асистування, а відтак і повноцінне вчителювання. Постійна рефлексія завдяки ретельно розробленим завданням забезпечує ефективне вивчення теоретичного матеріалу та апробацію його на практиці. У свою чергу, це є підставою вважати, що випускники факультету іноземних мов, отримавши диплом бакалавра, є готовими до роботи у школі, озброєні найновішими знаннями з теорії навчання, а головне – мають вагомий досвід у своїй професії.

Список використаних джерел

1. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти [Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С.,

Унгурян І. К., Яковчук М. В.] «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795), 55 с.

2. Типова програма «Методика навчання англійської мови» Освітній ступінь бакалавра, ред. С.Шаленко. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 126 с.

3. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Англійська мова, німецька/французька мови та літератури, зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література)
[//https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/inoz/014.021_2024.pdf](https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/inoz/014.021_2024.pdf)